

รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1
The Administrative Model for Enhancing Desirable Characteristics of
Students in Small Schools under Roi-Et Primary Educational Service
Area Office 1

มนธิรา สุตะนนท์¹ และ สุธรรม ธรรมทัตตานนท์²
Monthira Sutanon¹ and Sutum Thummatassananon²

Received: 21 February 2025; Revised: 19 March 2025; Accepted: 20 March 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์
องค์ประกอบของรูปแบบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวปฏิบัติที่
ดีของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 2) สร้างรูปแบบฯ 3) ทดลอง
ใช้รูปแบบฯ 4) ประเมินรูปแบบฯ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและ
มอร์แกน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน จากประชากร 156 คน โดยใช้การสุ่มอย่าง
ง่าย และกลุ่มเป้าหมายในการทดลองใช้รูปแบบฯ จำนวน 20 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบและแบบประเมิน
ความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และ PNI

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มี 6 องค์ประกอบ สภาพ
ปัจจุบันอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็นอันดับ 1 คือ
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต 2) รูปแบบประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์
(3) วิธีการดำเนินงานตามทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ POLC ประกอบด้วย การวางแผน การจัด
องค์การ การนำ และการควบคุม (4) แนวทางการประเมินผล และ (5) เงื่อนไขความสำเร็จ
3) การทดลองใช้รูปแบบ พบว่า คะแนนความรู้ความเข้าใจและระดับพฤติกรรมหลังการใช้รูปแบบ
สูงกว่าก่อนการใช้ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 4) ผลการประเมินรูปแบบมีความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

^{1 2} วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม; Graduate College of Management, Sripatum University
Corresponding Author E-mail: mon.thira@live.com

คำสำคัญ: การบริหาร; คุณลักษณะอันพึงประสงค์; ทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ POLC; โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

This research aims to: 1) Study the components of desirable characteristics, the elements of the model, the current state, the desired state, necessary requirements, and best practices in management to enhance desirable characteristics of students; 2) Develop the model; 3) Test the model; 4) Evaluate the model. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan table, consisting of 111 school administrators out of a population of 156, selected through simple random sampling. The target group for the model testing was 20 people. Data collection used techniques such as expert seminars, questionnaires, interviews, tests, and satisfaction assessments. The statistics used were mean, standard deviation, percentage, and PNI.

The research findings were as follows: 1) The desirable characteristics of students consist of 6 components. The current state was rated as high, while the desired state was rated as the highest. The most important necessary requirement was honesty and integrity. 2) The model consists of 5 parts: (1) Principles, (2) Objectives, (3) Implementation methods based on modern management theory (POLC), which includes Planning, Organizing, Leading, and Controlling, (4) Evaluation guidelines, and (5) Success conditions. 3) The model testing revealed that the knowledge and understanding scores, as well as behavior levels, after the use of the model were higher than before, and the satisfaction level was high. 4) The model evaluation showed that the model was highly suitable and feasible.

Keywords: Administration; Desired Characteristics; Modern Management Theory: POLC; Small Schools

บทนำ

โลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมและการแข่งขันทำให้ค่านิยมด้านศีลธรรมลดลง เยาวชนเติบโตท่ามกลางความกดดันในการแข่งขันเพื่อความก้าวหน้า การศึกษาและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมจึงมีความสำคัญในการพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี และ

ช่วยสร้างสังคมที่สงบสุข จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากครอบครัว โรงเรียน วัด และสังคม เพื่อหล่อหลอมให้เยาวชนมีจิตสำนึกที่ดีและสามารถควบคุมตนเองในทุกสถานการณ์ (สุวัฒนา อธิวิวิศวกุล, 2558)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (4) กำหนดให้การเรียนการสอน ต้องบูรณาการความรู้และปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามในทุกวิชา พร้อมทั้งประเมินพัฒนาการ และพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างเหมาะสม (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) นโยบายส่งเสริมคุณธรรมของ เยาวชนไทยมีการดำเนินการต่อเนื่อง โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ กำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ เพื่อพัฒนา เยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) และสอดคล้อง กับแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) เป็นแผนระดับ ที่ 3 ต่อเนื่องจากแผนแม่บทฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 - 2564) โดยมีเป้าหมายหลักคือ เพิ่มพฤติกรรมที่ สะท้อนคุณธรรมของคนไทยผ่านดัชนี 5 ประการ ได้แก่ พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู มุ่งสู่สังคมคุณธรรมที่อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ บนพื้นฐานหลักศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง และวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม พร้อมสร้างสังคมที่ปลอดการทุจริต (กรมการศาสนา กระทรวง วัฒนธรรม, 2565)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 219 แห่ง โดย 156 แห่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ สื่อการสอน และเทคโนโลยี ที่ทันสมัย ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่ำและเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งสำนักงานเขตฯ ได้ดำเนินงานเพื่อเสริมสร้าง คุณธรรมจริยธรรมในนักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษานั้นพบปัญหาในเรื่อง งบประมาณไม่เพียงพอ นโยบายที่ต้องปฏิบัติในโรงเรียนมีมาก มีเป้าหมายคล้ายคลึงกัน ทำให้ครู และบุคลากรมีภาระงานเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ดำเนินงานได้ไม่เต็มที่และผู้รับผิดชอบระดับโรงเรียน ขาดความเข้าใจในการขับเคลื่อนตามโครงการดังกล่าว (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1, 2565)

ดังนั้น เมื่อปัญหาอยู่ที่การขับเคลื่อนในระดับโรงเรียน การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อ เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนต้องอาศัยระบบที่มีประสิทธิภาพ โดยมีเครื่องมือ แนวทาง และรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน และควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กซึ่งเหมาะสมต่อการปลูกฝัง จริยธรรมและคุณธรรม เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ซึ่งทฤษฎีการจัดการ สมัยใหม่ POLC สามารถนำมาประยุกต์ในการบริหารสถานศึกษาและยังให้ความสำคัญกับการ จัดการทั้งในเรื่องขององค์การ ตลอดจนเรื่องของบุคลากร รวมถึงการวางแผนงาน การสะท้อนผล เพื่อปรับปรุงการทำงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2565) จึงเป็นความท้าทายให้ผู้วิจัยสนใจที่จะนำมาใช้ดำเนินงานในการศึกษารูปแบบการบริหาร

เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พร้อมใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างยั่งยืน และเสริมสร้างการเป็นพลเมืองที่ดีของชาติในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ องค์ประกอบของรูปแบบสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวปฏิบัติที่ดีของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย เป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยการสังเคราะห์เอกสาร

ขั้นตอนที่ 1.2 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบ โดยการสังเคราะห์เอกสาร

ขั้นตอนที่ 1.3 การตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบรูปแบบ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและบางส่วนเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ และนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายข้อ รายด้านและโดยรวม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ขั้นตอนที่ 1.4 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 156 คน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 156 คน รวมจำนวน 312 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 111 คน รวมจำนวน 222 คน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในปีการศึกษา 2565 โดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเคจซีเมอร์แกน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (IOC) ตั้งแต่ 0.50 -1.00 นำไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและบางส่วนเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้ Google Form และได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 176 ฉบับ โดยคิดเป็นร้อยละ 75.87

4) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำข้อมูลผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ที่ได้ มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Need Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ PNI modified

ขั้นตอนที่ 1.5 ศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยศึกษาจากสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1) แหล่งข้อมูล ได้แก่ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 4 แห่ง ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการในระดับประเทศหรือผ่านการประเมินหรือเข้าร่วมโครงการระดับประเทศที่มีผลการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นที่ยอมรับในสังคม และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษและปฏิบัติงานในสถานศึกษาแห่งนั้นอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยผู้วิจัยได้ ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ (ชุดเดิม) โดยพิจารณาเลือก ข้อที่มีค่า IOC ระหว่าง 0.50 ขึ้นไป

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์พร้อมทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

4) การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาสรุปประเด็นและนำเสนอ โดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ระยะที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 มาเป็นข้อมูลในการยกร่างของรูปแบบฯ และสร้างคู่มือการใช้รูปแบบฯ

ขั้นตอนที่ 2.2 การตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้วยเทคนิคการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกด้านการบริหารการศึกษา

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบบันทึกสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (2) แบบประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ และร่างคู่มือฯ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ณ ห้องสัมมนาปริญญาเอก 2 (3-303) มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น หรือ Online ผ่านระบบ zoom

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบฯ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 3.1 การทดสอบความรู้ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ

1) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ในอำเภอจตุรพักตรพิมาน จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) เครื่องมือวิจัย

2.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่า 0.60-1.00 และทดลองใช้ (Try-out) พบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.98

2.2 แบบประเมินระดับพฤติกรรมการใช้รูปแบบ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) มากกว่า 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.96

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไป

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ แบบประเมินระดับพฤติกรรมการใช้รูปแบบ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบมาก่อนและหลังการใช้ด้วยตนเอง

4) การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 3.2 ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4.1 การประเมินยืนยันหลังการทดลองใช้รูปแบบ

1) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในอำเภอจตุรพักตรพิมาน จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2) ตัวแปรที่ศึกษา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สรุปผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า มี 6 องค์ประกอบ 23 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มี 4 ตัวบ่งชี้ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มี 3 ตัวบ่งชี้ ด้านการมีวินัย มี 3 ตัวบ่งชี้ ด้านอยู่อย่างพอเพียง มี 4 ตัวบ่งชี้ ด้านมีจิตสาธารณะ มี 5 ตัวบ่งชี้ และด้านกตัญญูกตเวทีย มี 4 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้องค์ประกอบ 5 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ มี 4 ตัวบ่งชี้ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ มี 4 ตัวบ่งชี้ 3) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ มี 4 ตัวบ่งชี้ 4) แนวทางการประเมินรูปแบบ มี 4 ตัวบ่งชี้ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

มี 4 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สรุปตามตารางดังนี้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	อันดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.33	0.53	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด	0.12	6
2. ซื่อสัตย์สุจริต	4.10	0.61	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด	0.16	1
3. มีวินัย	4.15	0.55	มาก	4.79	0.40	มากที่สุด	0.16	2
4. อยู่อย่างพอเพียง	4.35	0.46	มาก	4.91	0.25	มากที่สุด	0.13	4
5. มีจิตสาธารณะ	4.32	0.46	มาก	4.88	0.29	มากที่สุด	0.13	5
6. กตัญญูกตเวที	4.23	0.54	มาก	4.91	0.25	มากที่สุด	0.16	3
โดยรวม	4.25	0.53	มาก	4.87	0.31	มากที่สุด		

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

จากตารางสามารถสรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น ลำดับที่ 1 ได้แก่ ด้านซื่อสัตย์สุจริต

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบฯ พบว่า รูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 วิธีดำเนินงาน ดำเนินงานตามทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ POLC ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน และส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ และผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ โดยกลุ่มตัวอย่าง 20 คน มีคะแนนประเมินความรู้ความเข้าใจก่อน - หลังการใช้รูปแบบ สรุปตามตาราง ดังนี้

คะแนน	\bar{X}	S.D.	คิดเป็นร้อยละ	คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	แปลผลพัฒนาการ
ก่อนใช้	10.85	2.28	54.25	52.46	พัฒนาการค่อนข้างสูง
หลังใช้	15.65	1.28	79.75		

ตารางที่ 2 ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ โดยกลุ่มตัวอย่าง 20 คน มีคะแนนประเมินความรู้ความเข้าใจก่อน - หลังการใช้รูปแบบ

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า การใช้รูปแบบนั้นมีผลกระทบต่อเชิงบวกในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่างในระดับที่ค่อนข้างสูง นอกจากนี้ ผลการประเมินพฤติกรรมก่อน - หลังการใช้รูปแบบ โดยรวมก่อนการใช้อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=4.22$) และหลังการใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.84$) สรุปได้ว่า สภาพการดำเนินการตามรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา หลังการใช้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด ความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อภิปรายผลดังนี้

1.1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามี องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ 23 ตัวบ่งชี้ ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้โดยผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีความรู้เฉพาะด้าน จึงได้ผลการศึกษาดังปรากฏ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาของนักเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่นำไปสู่การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกด้าน สอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2543) ที่กล่าวว่า ภาวะจิตธรรมในอารยธรรมแผนใหม่ ได้ก่อตัวและเพิ่มความรุนแรงมากขึ้น ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจฟองสบู่แตกทำให้ปัญหายิ่งทวีความรุนแรงจนถึงขั้นวิกฤติ จึงควรมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้แก่เด็กเยาวชนและประชาชนของประเทศอันจะช่วยให้เกิดการพัฒนาจิตใจ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปในทางที่เหมาะสมซึ่งจะก่อให้เกิดสันติสุขในสังคมได้อย่างแท้จริง

1.2 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนจากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาได้ องค์ประกอบ 5 ด้าน 20 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ POLC ขั้นที่ 1 การวางแผน ขั้นที่ 2

การจัดองค์การ ชั้นที่ 3 การนำ และ ชั้นที่ 4 การควบคุม 4) แนวทางการประเมินรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบและตัวบ่งชี้โดยผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีความรู้เฉพาะด้าน จึงได้ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ดังปรากฏ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เซาวกุลพรหมใจ (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบฯ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) หลักการและเหตุผล (2) วัตถุประสงค์ (3) สาระสำคัญของรูปแบบ มี 4 ขั้นตอน คือ ชั้นที่ 1 การวางแผน ชั้นที่ 2 การฝึกปฏิบัติ ชั้นที่ 3 การตรวจสอบ ชั้นที่ 4 ผลสะท้อนกลับ (4) แนวทางการนำรูปแบบไปสู่การปฏิบัติและ (5) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปสู่ความสำเร็จ

1.3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่าสภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารและครู มองว่าสภาพที่เป็นจริงนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่แล้ว สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า สภาพปัจจุบันนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก แต่ผู้บริหารรวมทั้งครูก็ยังมีความคาดหวังที่จะให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณพงศ์ ผาติวุฒินันท์ (2564) พบว่า สภาพปัจจุบันคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อภิปรายผลดังนี้

2.1 รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 วิธีดำเนินงาน ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน และส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบและการพัฒนารูปแบบจากแนวคิดธีระ รุญเจริญ (2544) ได้เสนอองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 วิธีดำเนินงาน ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดการบริหารจัดการองค์การ POLC มาผนวกรวมเป็นหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่จะนำไปประยุกต์ใช้เป็นกระบวนการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการวางแผน 2) ขั้นตอนการจัดองค์การ 3) ขั้นตอนการนำ และ 4) ขั้นตอนการควบคุม ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมินและส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาแบบครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบจากแนวคิด ทฤษฎี และนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ง่ายต่อการทำความเข้าใจและดำเนินงานซึ่ง

เป็นไปตามแนวคิดการสร้างรูปแบบของ คีฟส์ (Keeves,1988) ที่ว่า การสร้างรูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง ใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา มีความสอดคล้อง มีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกันในแต่ละขั้นตอน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ สอดคล้องกับกระบวนการและเครื่องมือที่ใช้ รูปแบบจึงมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้จริง

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อภิปรายผลดังนี้

3.1 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า หลังการใช้มีคะแนนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และความพึงพอใจต่อรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบฯ ที่ผ่านการวิพากษ์โดยใช้เทคนิคสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขและนำมาสร้างคู่มือการใช้รูปแบบ ซึ่งแสดงถึงผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมของรูปแบบการบริหารที่ถูกออกแบบมาอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณพงศ์ ผาติวุฒินันท์ (2564) ที่ผลการทดลองพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนระดับการปฏิบัติดีขึ้น หลังการทดลองดีขึ้น ทั้งโดยรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

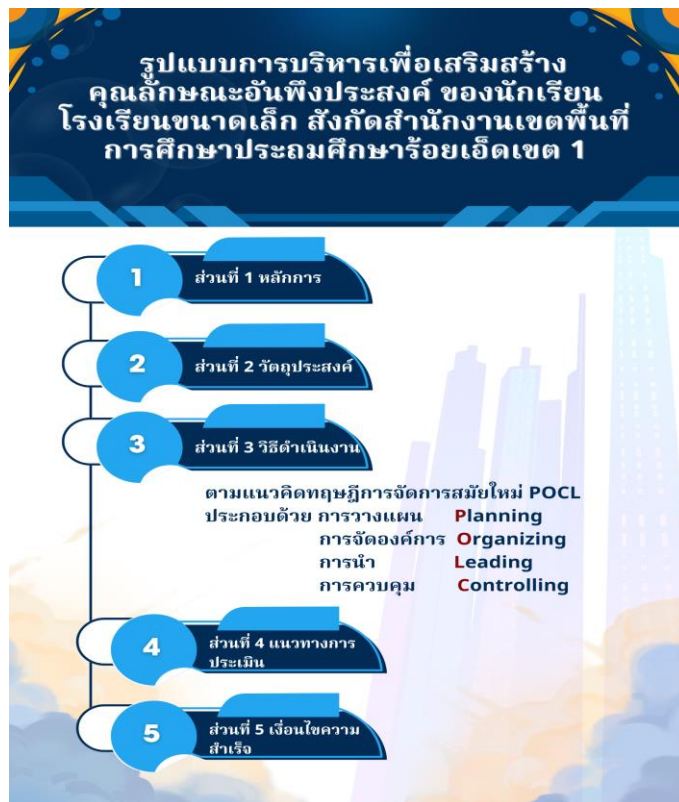
3.2 ผลการประเมินพฤติกรรมของผู้บริหารก่อนและหลังการใช้รูปแบบ โดยรวมก่อนการใช้อยู่ในระดับมากและหลังการใช้รูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สร้างขึ้น มีความเหมาะสมกับระบบควบคุม เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีการควบคุมการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนว่ารูปแบบการบริหารอาจช่วยเสริมแรงให้มีความต้องการพัฒนา โดยนำแนวคิดการบริหารจัดการองค์การ POLC มาประยุกต์ใช้เป็นกระบวนการบริหาร ให้เกิดการเรียนรู้ที่เป็นผลมาจากชีวิตจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ คณาภรณ์ สีมาวงค์ (2560) พบว่า การบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และรูปแบบฯ ประกอบด้วย (1) การวางแผน (2) การดำเนินงาน (3) การตรวจสอบและประเมินผล และ (4) การพัฒนาและปรับปรุง

3.3 ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้บริหารต่อรูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงความสำเร็จในการพัฒนารูปแบบการบริหารที่สามารถสร้างพื้นฐานของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในนักเรียนได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ และเป็นแนวทางที่ดีสำหรับการพัฒนาระบบบริหารจัดการในโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาการสร้างรูปแบบและรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ทำให้ได้รูปแบบที่สมบูรณ์ นำมาใช้กับกลุ่มเป้าหมายในสถานจริงตามบริบททำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจและมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากการใช้รูปแบบสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ชัย ธนกิจภาคิน (2561) พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อคู่มือของครูผู้ดูแลโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้สร้างรูปแบบผ่านการวิพากษ์จากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยเทคนิคการสัมมนาเชิงอ้างอิง จึงทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ง่ายต่อการทำความเข้าใจและดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณ์ ใจฉลาด (2553) ที่ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหารงานในคณะมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเชาวกุล พรหมใจ (2561) พบว่า รูปแบบมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ผลการยืนยันความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ ภาพรวมเห็นด้วยร้อยละ 100 ทุกองค์ประกอบ

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ POLC ตามการทบทวนวรรณกรรมที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นมาใหม่ ซึ่งหน่วยงานทั้งด้านสถานศึกษาภาครัฐและเอกชน สามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้กับบริบทของสถานศึกษาได้ ดังภาพประกอบ 1

ภาพ1 แผนภาพกระบวนการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ตามแนวคิดทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ POLC

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก 35 ตัวบ่งชี้ ดำเนินงานตามทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ POLC ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม ผลการประเมินรูปแบบ โดยรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด ความเป็นประโยชน์ระดับมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ผลจากการศึกษารูปแบบการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นด้านข้อสัตย์สุจริต อยู่อันดับ 1 แสดงให้เห็นว่าควรมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติการบริหารเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนด้านข้อสัตย์สุจริตให้ชัดเจน เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

1.2 ควรส่งเสริม สนับสนุน โรงเรียนที่มีการบริหารจัดการตามแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ที่ประสบผลสำเร็จ โดยประกาศเกียรติคุณ ยกย่องให้เป็นแบบอย่างและสร้างเครือข่ายอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 ควรปรับโครงสร้างการบริหาร ให้มีผู้รับผิดชอบด้านการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

1.4 ควรกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นยุทธศาสตร์ในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สร้างความร่วมมือและเจตคติที่ดี ของบุคลากรในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 การทำวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาข้อมูลจากครูและผู้บริหารเท่านั้น ควรมีการศึกษาวินิจฉัยให้ครอบคลุมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเกี่ยวข้องตามความเหมาะสม ทั้งนี้ควรพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของหน่วยงานและกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาวินิจฉัยเกี่ยวกับโปรแกรมการวัดผล ประเมินผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้

เอกสารอ้างอิง

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2565). *แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566 - 2570)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- กฤษณพงศ์ ผาติวุฒินันท์. (2564). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- คณาภรณ์ สีมาวงศ์. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ยโสธร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- เชาวกุล พรหมใจ.(2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล, นครราชสีมา.
- ณรงค์ชัย ธนกิจภาคิน. (2561). การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้นำนักเรียนระดับประถมศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ทิตนา แคมมณี. (2543). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2544). การบริหารจัดการแนวใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ ใจฉลาด. (2553). รูปแบบการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565. ร้อยเอ็ด: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข. เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2565). การบริหารสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- สุวัฒนา อธิวิศวกุล. (2558). คุณธรรมจริยธรรมนำเด็กไทยให้สมบูรณ์. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2566, จาก <http://www.acn.ac.th/articles/mod/forum/discuss.php?d=209>
- Keeves, P.J. (1988). *Educational research, methodology and measurement: An international handbook*. Oxford: Pergamon Press.